

5 listopada 2025 r.

Opinia Rady Polityki Pieniężnej do projektu *Ustawy budżetowej na rok 2026*

W dniu 26 września 2025 r. Rada Ministrów przyjęła projekt *Ustawy budżetowej na rok 2026*. Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim (art. 23, Dz. U. z 2022 r. poz. 2025, tekst jednolity), Prezes NBP przekazuje Radzie Ministrów i Ministrowi Finansów w imieniu Rady Polityki Pieniężnej opinie w sprawie projektu ustawy budżetowej.

Formułując niniejszą *Opinię*, RPP zwraca uwagę przede wszystkim na założenia makroekonomiczne projektu *Ustawy*, oczekiwane oddziaływanie polityki fiskalnej na gospodarkę, a także na perspektywy utrzymania stabilności finansów publicznych.

Podobnie jak w poprzednich latach, projekt *Ustawy* obejmuje jedynie część dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w ujęciu ESA 2010. Z treści projektu *Ustawy* i uzasadnienia do niej, oraz z innych obowiązujących ustaw wynika, że część realizowanych w 2025 r. i planowanych na 2026 r. działań rządu będzie finansowana ze środków pozabudżetowych. W związku z tym, obok projektu *Ustawy*, niniejsza opinia opiera się także na innych dokumentach, w tym w szczególności ocenach skutków regulacji projektów ustaw, oraz na szacunkach i prognozach NBP dotyczących dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w ujęciu ESA 2010.

I. Założenia makroekonomiczne projektu *Ustawy*

W opinii RPP prognoza realnego tempa wzrostu PKB w 2026 r. jak i jego struktury, przyjęta w *Uzasadnieniu* do projektu *Ustawy budżetowej na rok 2026*, jest realistyczna i bliska oczekiwań listopadowej projekcji NBP. W *Uzasadnieniu* przyjęto, że w przyszłym roku PKB w Polsce zwiększy się w ujęciu realnym o 3,5% po wzroście o 3,4% w bieżącym roku. Zgodnie z założeniami przyjętymi w projekcie *Ustawy*, głównym źródłem wzrostu gospodarczego w 2026 r. pozostanie spożycie prywatne, którego dynamika będzie zbliżona do tegorocznej. W kierunku utrzymania wzrostu spożycia prywatnego w 2026 r. ma oddziaływać, według założeń *Ustawy*, utrzymująca się dobra koniunktura wraz z korzystną sytuacją na rynku pracy, odzwierciedloną w stabilnej i niskiej stopie bezrobocia i dalszym wzroście wynagrodzeń. W projekcie *Ustawy* przyjęto również, że

w 2026 r. istotnym czynnikiem kształtującym wzrost gospodarczy będą nakłady brutto na środki trwałe, których realne tempo przyspieszy w porównaniu z 2025 r. Zgodnie z *Uzasadnieniem* wzrost inwestycji będzie wspierany przez utrzymujące się ożywienie gospodarcze w kraju oraz spadający koszt kapitału będący efektem opóźnionego działania obniżek stóp procentowych. Na wzrost inwestycji ma jednocześnie wpływać kumulacja napływu środków w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO), wydatki na obronność oraz realizacja rządowych programów w obszarze infrastrukturalnym. W *Ustawie* przyjęto ponadto, że wpływ zmiany zapasów na wzrost PKB w przyszłym roku będzie nieznacznie dodatni, a wkład eksportu netto do wzrostu ukształtuje się na ujemnym poziomie, co kierunkowo jest zbieżne z listopadową projekcją NBP.

W projekcie *Ustawy* przyjęto, że średnioroczna inflacja cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2026 r. obniży się do 3,0% (wobec 3,7% w br.), a więc ukształtuje się na poziomie zbliżonym do wskazań projekcji listopadowej NBP. Zarówno w listopadowej projekcji NBP, jak i w *Uzasadnieniu* przyjęto, że istotnym czynnikiem wpływającym na spadek inflacji będzie umiarkowany wzrost cen importu oraz obniżony poziom cen surowców energetycznych na światowych rynkach. W ocenie NBP przyspieszenie aktywności gospodarczej w przyszłym roku będzie jednak ograniczać skalę spadku inflacji, w tym inflacji bazowej.

Wśród czynników ryzyka dla przyjętego w *Uzasadnieniu* wzrostu gospodarczego wymieniono kształt polityki handlowej Stanów Zjednoczonych, dalszy przebieg agresji rosyjskiej na Ukrainę oraz opóźnione lub niepełne wykorzystanie środków unijnych, w tym środków wydawanych w ramach KPO. Czynniki te znajdują się również wśród źródeł niepewności projekcji NBP. Jednocześnie w *Uzasadnieniu* wskazuje się, że prognozy cen energii obciążone są wysoką niepewnością zależną od sytuacji geopolitycznej, co także jest spójne z oceną NBP.

II. Sytuacja sektora finansów publicznych w 2025 r.

Punktem wyjścia dla oceny projektu *Ustawy* jest polityka fiskalna prowadzona w 2025 r., a także znacznie wyższy od zakładanego deficyt sektora finansów publicznych w 2024 r. W *Uzasadnieniu* do projektu *Ustawy* Ministerstwo Finansów ocenia, że w 2025 r. deficyt sektora finansów publicznych w ujęciu ESA wzrośnie do poziomu 6,9% PKB, wobec 5,5% planowanego na 2025 r. w projekcie *Ustawy budżetowej na rok 2025* z września 2024 r. Rozbieżność pomiędzy planowanym na 2025 r. deficytem a jego przewidywaną realizacją wynosząca 1,4 pkt. proc. PKB jest wyjątkowo duża. Źródeł tak znacznego pogorszenia

rządowych prognoz deficytu można upatrywać m.in. w niezrealizowaniu prognoz dochodów budżetu państwa zarówno w 2024, jak i 2025 roku, oraz w dużym, nieplanowanym wzroście nakładów na ochronę zdrowia, przy ograniczonej przejrzystości tych wydatków.

Zgodnie z notyfikacją fiskalną z października br. deficyt w 2024 r. wyniósł 6,5% PKB wobec założonego w *Uzasadnieniu* do projektu *Ustawy budżetowej na rok 2024* z grudnia 2023 r. poziomu 5,1% PKB. Do znacznie wyższego od planowanego deficytu sektora przyczyniły się m.in. niższe od planowanych dochody budżetu państwa (niższe o 59,1 mld zł, tj. 1,6% PKB, w tym wpływy z VAT o 28,7 mld zł). Na wyższy od zakładanego deficyt złożyły się także wyższe wydatki publiczne. Obszarem w którym nastąpił szczególnie znaczący wzrost wydatków była ochrona zdrowia. W *Uzasadnieniu* do projektu *Ustawy budżetowej na rok 2024* wskazano, że zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wskaźnik nakładów na finansowanie ochrony zdrowia miał wynieść 6,24% PKB w 2024 r¹. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), wskaźnik ten wyniósł w 2024 r. 6,85% PKB, zaś publiczne wydatki na ochronę zdrowia wzrosły o 0,4 lub 0,7 pkt. proc. PKB w zależności od przyjętej miary². Znaczna rozbieżność pomiędzy tymi dwoma miarami może stanowić ilustrację skali niepewności jaką obciążone są szacunki wpływu wydatków na ochronę zdrowia na wynik sektora.

Do zwiększenia wydatków publicznych w 2024 r. przyczyniły się także działania fiskalne ustalone po przyjęciu przez rząd projektu *Ustawy budżetowej*. W szczególności dotyczyło to przedłużenia dopłat do cen energii elektrycznej i gazu ziemnego, którego koszt netto (po odliczeniu wpływów z odpisu gazowego finansującego te działania) można szacować na 0,2% PKB. Łącznie, wydatki publiczne w relacji do PKB wzrosły do poziomu 49,4%, tj. najwyższego od blisko 30 lat.

Oprócz wyższego od zakładanego deficytu sektora w 2024 r., czynnikiem wyjaśniającym znaczącą rewizję prognozowanego na 2025 rok deficytu sektora są istotnie niższe od zakładanych w *Ustawie budżetowej na rok 2025* dochody budżetu państwa (o 29,4 mld zł zgodnie z *Uzasadnieniem* do projektu).

¹ Wskaźnik wydatków odniesionych do PKB sprzed 2 lat.

² Zgodnie z opracowaniem GUS *Wydatki na ochronę zdrowia w latach 2022-2024*, wydatki publiczne na ochronę zdrowia (według Narodowego Rachunku Zdrowia) wzrosły z 5,6% PKB w 2023 r. do 6,3% PKB w 2024 r. Natomiast nakłady na ochronę zdrowia zgodnie z metodologią „ustawową” wzrosły z 5,4% PKB do 5,8% PKB.

Obok niższych dochodów, w bieżącym roku wyższe od zaplanowanych będą prawdopodobnie także wydatki sektora finansów publicznych, w tym na ochronę zdrowia. Na wyższe od planowanych wydatki w tym obszarze wskazuje zaawansowanie dotacji z budżetu państwa w dziale „Ochrona zdrowia”, które po sierpniu br. osiągnęło 109,9% planu z ustawy budżetowej oraz skala podwyżek wynagrodzeń w tym sektorze (wzrost kwoty bazowej od lipca br. o 14,34%).

Czynnikami niepewności dla wyniku sektora w 2025 r. jest jednocześnie wynik jednostek samorządu terytorialnego (JST), co jest efektem wprowadzonej od początku br. reformy zwiększającej łączny poziom ich dochodów. Ze względu na stanowiącą element tej reformy zmianę wzorca sezonowego przekazywania środków z budżetu państwa do samorządów, aktualnie dostępne dane nie pozwalają ocenić, w jakim stopniu wzrost dochodów przełoży się na większe wydatki JST, a w jakim na ich lepszy wynik.

Do wzrostu deficytu sektora w 2025 r. przyczynią się także koszty dopłat do cen energii, których przedłużenie nie było uwzględnione w projekcie *Ustawy budżetowej na rok 2025*, zaś ich koszt można szacować na 0,2% PKB.

III. Polityka fiskalna w 2026 r.

W *Uzasadnieniu* do projektu przewidziano obniżenie deficytu sektora finansów publicznych w ujęciu ESA z 6,9% PKB w 2025 r. do 6,5% PKB w 2026 r. Należy przy tym zwrócić uwagę, że w konsekwencji znacznie wyższego niż wcześniej zakładano poziomu deficytu sektora w 2024 i 2025 r, planowany na 2026 rok deficyt jest o 2 pkt. proc. PKB wyższy od założonego przez rząd w przyjętym w październiku ub.r. *Średniookresowym Planie Budżetowo-Strukturalnym*. Szacunek deficytu na 2025 r. jest obciążony znaczną niepewnością, związaną z nieprzejrystą sytuacją w finansach ochrony zdrowia oraz reformą finansów JST. Natomiast w 2026 r. deficyt sektora może – w świetle prognoz NBP – okazać się wyższy od założonego w *Uzasadnieniu*.

Po stronie dochodowej finansów publicznych, przy aktualnie obowiązującym stanie prawnym³, w 2026 r. można oczekiwać niewielkiego wzrostu relacji dochodów krajowych do PKB (o 0,3 pkt. proc.). Wzrost ten będzie wynikał w szczególności z zamrożenia progu oraz kwoty wolnej w podatku PIT. W odniesieniu do dochodów z VAT należy wskazać, że dochody z tego podatku w 2025 r. mogą okazać się niższe niż przewidywane

³ Niniejsza *Opinia* uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 10 października br. Oznacza to, że uwzględniono tu regulacje podatkowe, których proces legislacyjny został zakończony przed tą datą.

wykonanie, choć jednocześnie w projekcie *Ustawy* przyjęto ostrożne założenie o wzroście tych dochodów w 2026 r. o 5,1% r/r. W efekcie relacja dochodów z VAT do PKB powinna być stabilna. W tempie nieco wyższym od dynamiki nominalnego PKB będą także prawdopodobnie rosły dochody z akcyzy, do czego przyczynią się uchwalone w 2021 oraz 2024 r. podwyżki stawek akcyzy na wyroby tytoniowe i alkoholowe.

Po stronie wydatkowej można oczekiwać utrzymania względnie stabilnej relacji wydatków publicznych krajowych ogółem do PKB, przy czym na relację tę będzie miał wpływ szereg zmian o różnym kierunku oddziaływania.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, do obniżenia relacji wydatków publicznych do PKB – o ok. 0,2 pkt. proc. PKB – przyczyni się wygaśnięcie dopłat do cen energii elektrycznej, gazu i ciepła systemowego. W tym samym kierunku oddziaływać będzie planowany spadek wydatków na świadczenia wychowawcze, w związku z utrzymaniem wysokości świadczenia na niezmiennym poziomie oraz ograniczeniem jego dostępności dla uchodźców z Ukrainy. W kierunku szybszego wzrostu wydatków będą z kolei oddziaływać uchwalone w 2024 i 2025 r. zmiany legislacyjne, w szczególności wprowadzenie tzw. rent wdowich i bonów ciepłowniczych oraz podwyższenie zasiłku pogrzebowego. Łącznie można jednak oczekiwać, że wydatki na świadczenia społeczne pieniężne w relacji do PKB obniżą się o 0,1 pkt. proc.

Jeśli chodzi o wydatki na bieżące koszty funkcjonowania sektora publicznego, obejmujące fundusz płac oraz zakup materiałów i usług zewnętrznych, to w 2026 r. można oczekiwać utrzymania ich na stabilnym poziomie w relacji do PKB. Wprowadzie w projekcie zaplanowano wzrost średniorocznego wskaźnika wynagrodzeń w sferze budżetowej o 3,0%, jednak zgodnie z Załącznikiem nr 6 do projektu, założony na 2026 r. fundusz płac w państwowych jednostkach budżetowych jest o 5,8% wyższy niż w projekcie *Ustawy budżetowej na rok 2025*⁴. Wartość ta nie obejmuje przy tym wynagrodzeń pracowników ochrony zdrowia, które prawdopodobnie będą rosły w znacznie wyższym tempie, w szczególności biorąc pod uwagę wspomnianą wcześniej podwyżkę kwoty bazowej pracowników medycznych od lipca 2025 r.

⁴ Przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej zwykle rośnie w szybszym tempie niż zapisany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń. Z danych zawartych w opracowaniu NIK „Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2024 r.” wynika, że w latach 2022-2024 tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej wyniosło średnio 14,2%, zaś zapisany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń – 9,3%.

W 2026 r. można też oczekiwać wzrostu inwestycji publicznych, według szacunków NBP o 0,4 pkt. proc. PKB, przede wszystkim w związku z oczekiwanym wzrostem wykorzystania środków z Krajowego Programu Odbudowy. Dotychczas tempo realizacji inwestycji finansowanych z KPO było niższe od oczekiwanego. Relatywnie wysoki poziom kontraktacji tych wydatków, w połączeniu z koniecznością rozliczenia środków z części dotacyjnej KPO do końca 2026 r. sugeruje, że w 2026 r. nastąpi przyspieszenie ich wydatkowania. Zgodnie z zasadami rachunków narodowych ESA, wzrost inwestycji publicznych finansowany ze środków UE nie wpłynie na wynik sektora. Jednocześnie można oczekiwać wzrostu inwestycji ze środków krajowych o 0,1 pkt. proc. PKB, związanego m.in. z planowanymi nakładami na obronę cywilną finansowanymi z budżetu państwa oraz inwestycjami kolejowymi. Z kolei zgodnie z *Uzasadnieniem*, wartość dostaw sprzętu wojskowego ma wynieść 1% PKB w 2026 r., co będzie poziomem zbliżonym do wielkości planowanej w *Ustawie budżetowej na rok 2025* i do wykonania w 2024 r.

W 2026 r. można oczekiwać wzrostu wydatków na obsługę długu publicznego, które według prognoz NBP zwiększą się o ok. 0,3 pkt. proc. PKB. Będzie to głównie efektem szybkiego narastania długu publicznego i nastąpi pomimo spadku rynkowych stóp procentowych, w ślad za obniżeniem stóp procentowych NBP.

W świetle wskazanego powyżej możliwego kształtowania się dochodów i wydatków sektora, prognozy NBP wskazują, że przy aktualnym stanie prawnym, deficyt sektora w 2026 r. może zostać ograniczony jedynie w nieznacznym stopniu. Nawet gdyby jednak udało się zrealizować prognozę rządową, 2026 rok będzie kolejnym, w którym deficyt sektora, w tym deficyt strukturalny, będzie utrzymywał się na bardzo wysokim poziomie. W konsekwencji, utrzymujący się wysoki deficyt sektora finansów publicznych ogranicza przestrzeń dla luzowania polityki pieniężnej. Najnowsze prognozy Międzynarodowego Funduszu Walutowego (z października 2025 r.) wskazują przy tym, że w 2026 r. Polska odnotuje najwyższy deficyt sektora finansów publicznych w Unii Europejskiej. Taka sytuacja miałaby miejsce po raz pierwszy od przystąpienia Polski do UE.

IV. Dług publiczny i finansowanie potrzeb pożyczkowych

Rząd przewiduje w horyzoncie załączonej do projektu ustawy *Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2026-2029* bezprecedensową skalę wzrostu relacji długu publicznego. W ujęciu metodyki krajowej (państwowy dług publiczny, PDP) relacja

ta ma wzrosnąć z 44,1%⁵ na koniec 2024 r. do 59,5% PKB na koniec 2029 r., a zatem poziomu jedynie nieznacznie niższego od limitu 60% zapisanego w Konstytucji RP. Aktualna *Strategia* jest tym samym pierwszą od ponad 20 lat, która przewiduje przekroczenie progu ostrożnościowego zapisanego w ustawie o finansach publicznych (55%), co oznaczałoby uruchomienie automatycznych działań dostosowawczych⁶ oddziałujących na kształt polityki fiskalnej. Z kolei relacja zadłużenia sektora finansów publicznych do PKB w ujęciu metodyki unijnej ESA2010 ma wzrosnąć łącznie w latach 2025-2029 aż o 20 pkt. proc. PKB, przekraczając po raz pierwszy poziom 60% w 2026 r. (65,4%) i osiągając 75% na koniec 2029 r. Najnowsze prognozy Międzynarodowego Funduszu Walutowego (z października 2025 r.) wskazują przy tym, że w Polsce tempo wzrostu tej relacji w latach 2025-2029 będzie najszybsze wśród państw członkowskich Unii Europejskiej.

Zgodnie z *Uzasadnieniem*, zarówno potrzeby pożyczkowe netto jak i brutto budżetu państwa mają znacząco wzrosnąć w 2026 r., do nienotowanych w poprzednich latach poziomów. Potrzeby pożyczkowe netto mają wynieść 422,9 mld zł (10,2% PKB), wobec przewidywanego wykonania w 2025 r. na poziomie 300,5 mld zł (7,7% PKB). Należy przy tym wskazać, że w 2026 r. nie zapadają obligacje wyemitowane przez BGK na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (FPC) oraz Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. (PFR; rządowy program „Tarcz Finansowych”), podczas gdy kwota potrzeb pożyczkowych netto w 2025 r. uwzględnia wydatki budżetu państwa na wykup zapadającego zadłużenia tych podmiotów. Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto wynosi zaś 688,5 mld zł (16,6% PKB) w 2026 r. wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2025 r. 488,6 mld zł (12,5% PKB).

Źródłem nienotowanego wcześniej przyrostu wspomnianej relacji długu publicznego do PKB (ESA2010) jest przede wszystkim planowane utrzymanie wysokiego deficytu sektora finansów publicznych w całym horyzoncie *Strategii*. Deficyt ten ma się kształtować znacząco powyżej ścieżki określonej w przyjętym przez rząd jesienią 2024 r.

⁵ Wartość uwzględniająca rewizję danych o PKB w 2024 r. opublikowaną przez GUS w październiku br., a nieuwzględnioną w *Strategii*.

⁶ Zgodnie ze *Strategią*, zadłużenie w ujęciu art. 38a pkt 4 ustawy o finansach publicznych, mające odniesienie do wskazanego progu, przekroczyłoby poziom 55% PKB w 2028 r., co oznaczałoby uruchomienie działań dostosowawczych w 2030 r. Działania te (art. 86 ustawy o finansach publicznych) dotyczą m.in.: (i) braku przewidywanego deficytu budżetowego, chyba że jego poziom umożliwiłby spadek relacji długu Skarbu Państwa do PKB na koniec 2030 r., wobec roku poprzedniego, ii) konieczności zamrożenia wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej, iii) braku możliwości zwiększenia waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych ponad poziom inflacji, iv) braku możliwości zaplanowania deficytu w uchwałach budżetowych jednostek samorządu terytorialnego (JST), z pewnymi wyjątkami.

Średniookresowym Planie Budżetowo-Strukturalnym (średnio o ponad 2 pkt. proc. PKB rocznie).

W relatywnie niewielkim stopniu za wzrost zadłużenia sektora finansów publicznych odpowiadać będą potrzeby pożyczkowe Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (FWSZ). Na koniec 2029 r. *Strategia* zakłada zadłużenie FWSZ na poziomie 6,7% PKB (wobec 1,2% PKB na koniec 2024 r.). Warto przy tym zwrócić uwagę, że odnotowany w ostatnich latach wzrost długu publicznego w ograniczonym stopniu wynikał ze wzrostu wydatków na obronę narodową. Przyjmując za punkt odniesienia obowiązujący do 2022 r. poziom wydatków budżetu państwa na obronę narodową wynoszący 2% PKB, wydatki budżetu państwa na ten cel w latach 2023-2025 były łącznie wyższe o 118,5 mld zł, natomiast zadłużenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych w latach 2023-2025 ma wzrosnąć łącznie o 63,0 mld zł, co łącznie daje kwotę 181,5 mld zł dodatkowych wydatków na obronę narodową po 2022 r. Stanowi to 22,2% przyrostu długu publicznego w ujęciu ESA, który w latach 2023-2025 wyniesie według *Strategii* 818,3 mld zł.

Strategia przewiduje wzrost poziomu zadłużenia Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (FPC) po 2026 r. (z 5,1% na koniec 2025 r. do 5,6% PKB na koniec 2029 r.), podczas gdy przed rokiem rząd zakładał jego spadek (do 3,2% na koniec 2028 r.). W dokumencie założono bowiem zmianę obecnego modelu finansowania obsługi i wykupu obligacji wyemitowanych przez BGK na rzecz FPC i PFR (Tarcza Finansowa) ze środków pochodzących z budżetu państwa na rolowanie tego zadłużenia w ramach kontynuacji emisji obligacji na rzecz FPC. Przyjęcie takiego założenia pozwala na uniknięcie przekroczenia przez PDP limitu konstytucyjnego w horyzoncie *Strategii*, ale równocześnie oddziałuje w kierunku dalszego zwiększenia różnicy pomiędzy krajową i unijną miarą zadłużenia sektora (15,8 pkt. proc. PKB na koniec 2029 r., wobec 11,0 pkt. proc. PKB na koniec 2024 r.).

W przyjmowanych przez Radę Polityki Pieniężnej opiniach do projektów ustaw budżetowych na lata 2023-2025, Rada rokrocznie wskazywała, że w związku z prognozowanym wzrostem relacji długu publicznego do PKB, pożądane jest podjęcie działań, które pozwolą zahamować tę tendencję. Obecnie założone w *Strategii* ścieżki deficytu sektora finansów publicznych i długu publicznego są znacznie wyższe niż prognozowane w poprzednich latach. Tak szybkie narastanie relacji długu publicznego do PKB rodzi ryzyka dla stabilności makroekonomicznej. Dla ustabilizowania tej relacji oraz zachowania odporności polskiej gospodarki na zewnętrzne szoki, pożądane jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia deficytu sektora finansów publicznych.